

*Elämän
tähdien*

Terveyden edistämisen neuvottelukunta

5.6.2014

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen

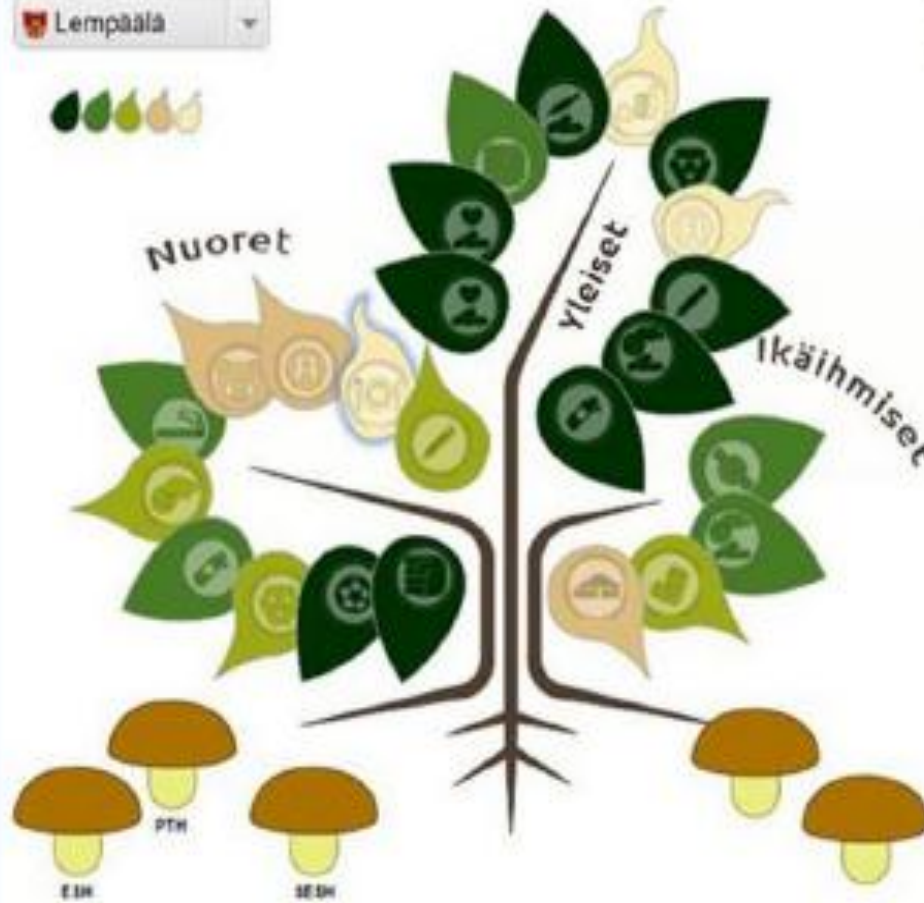
Terveyden edistämisen neuvottelukunta

ASIALISTA 5.6.2014

1	Kokouksen avaus	Pj Antero Saksala
2	Edellisen kokouksen muistio	Pj Antero Saksala
3	Asialistan hyväksyminen	Pj Antero Saksala
4	"Terveyspuun" tilannekatsaus	Pj Antero Saksala ja ylilääkäri Maarit Varjonen- Toivonen
5	Kouluterveyskysely 2013: "Pirkanmaalaiset ilon ja huolen aiheet"	Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen
6	Pirkanmaan alueellinen terveysliikuntasuunnitelma - Yhteenveto kuntakierrokselta ja toimeenpano - Tiedottaminen	Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen
7	Muut mahdolliset asiat - Syksyn 2014 kokoukset - TerpS2 –hankkeen päätösseminaari Oulu 3.9.2014 - Terveyden edistämisen koordinaatio PSHP:n tuottamassa erikoissairaanhoidossa - -	Pj Antero Saksala ja ylilääkäri Maarit Varjonen- Toivonen
8	Kokouksen päättäminen	Pj Antero Saksala

Lempäälä

Please select municipalities on right for comparison

Ikaalinen

Jämsä

Tampere

- AKA
- HAI
- IAA**
- JUU
- JAM**
- KAN
- KOH
- KUM
- LEH
- SHV
- NOH
- ORH
- PKK
- PUN
- PAL
- RUC
- SAS
- TAI**
- URL
- VIL
- VES
- VIR
- YUD
- MO
- SUD

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lempäälä	35.5
Ikaalinen	25.3
Jämsä	35.9
Tampere	38.5

Kouluterveyskysely 2013: ilon ja huolen aiheet

Kouluterveyskysely

- Valtakunnallisesti kattavin nuorten (14-20 v) elinoloja ja hyvinvointia selvittävä tutkimus
- Vahvistaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koulu- ja kuntatasolla
- Toteutetaan nimettömänä opettajan ohjaamana luokkakyselynä
- Vuonna 2013 koko Suomi, vastaajia n. 183 000, kattaa 84 % peruskoulujen 8. ja 9.-luokkalaisista ja 70 % lukion 1.- ja 2. vuoden opiskelijoista
- Ammatillisissa oppilaitoksissa kysely toteutettiin vuonna 2013 ensimmäistä kertaa sähköisesti, vastaajia n.34 500

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kouluterveyskyselyn 2013 raportit

- Kuntakohtaiset ja koulukohtaiset tiedot
- **Indikaattorikuviot**
- **Kysymyskohtaiset taulukot**
  - Myös oma paketti OPH:lle sekä poliittiseen päätöksentekoon
- Raportista löytyy kuntakohtaiset ilon ja huolen aiheet
- Kouluterveyskyselyn nettisivuilla ja kuntaraportissa vinkkejä tulosten hyödyntämiseen
- Valtakunnalliset ja alueelliset tulokset nettisivuilla
- www.thl.fi/kouluterveyskysely

Ilon ja huolen aiheet: 8. ja 9. lk

Ilon aiheet, % osallistuneista kunnista (21)

❖ Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi	67
❖ Humalajuominen vähentyi	62
❖ Vanhemmat tiesivät paremmin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan	52
❖ Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi	52
❖ Koulun fyysiset työolosuhteet koettiin paremmiksi	48
❖ Aamupalan syöminen arkisin lisääntyi	43
❖ Vanhempien tupakointi vähentyi	38
❖ Koulun työilmapiiri parani	38
❖ Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi	38
❖ Perheen yhteinen ateriointi iltaisin lisääntyi	33
❖ Koulukiusatuksi joutuminen vähentyi	33
❖ Hampaiden harjaamistottumukset paranivat	33

Huolen aiheet

❖ Koululounaan syöminen päivittäin vähentyi	38
❖ Koululääkärin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi	38
❖ Opiskelun liittyvät vaikeudet lisääntyivät	33
❖ Ruutuaika arkipäivisin lisääntyi	33
❖ Huumekokeilut lisääntyivät	33
❖ Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi	33
❖ Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi	33

Ilon ja huolen aiheet: lukion 1. ja 2. lk

Ilon aiheet, % osallistuneista kunnista (16)

❖ Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi	69
❖ Koulun fyysiset työolosuhteet koettiin paremmiksi	56
❖ Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi	50
❖ Koulutyön määrä koettiin kohtuullisemmaksi	50
❖ Koululounaan syöminen päivittäin lisääntyi	50
❖ Koulukuraattorin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi	50
❖ Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi	44
❖ Humalajuominen vähentyi	44
❖ Hampaiden harjaamistottumukset paranivat	44
❖ Vanhempien tupakointi vähentyi	44
❖ Liikunnan harrastaminen vapaa-ajalla lisääntyi	44
❖ Läheiset ystävyyssuhteet yleistyivät	38
❖ Koulun työilmapiiri parani	31
❖ Päivittäinen tupakointi vähentyi	31
❖ Koulunkäynnin vaikeuksiin saatiin yleisemmin apua	31

Huolen aiheet

❖ Ylipainoisia oli enemmän	50
❖ Perheen yhteinen ateriointi iltaisin vähentyi	38
❖ Huumekokeilut lisääntyivät	31
❖ Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle pääsy koettiin vaikeammaksi	31

Ilon ja huolen aiheet: ammattillisen oppilaitoksen 1. ja 2. lk

Ilon aiheet, % osallistuneista kunnista (3)

❖ Päivittäinen tupakointi vähentyi	100
❖ Vanhempien tupakointi vähentyi	67
❖ Hampaiden harjaamistottumukset paranivat	67
❖ Perheen yhteinen ateriointi iltaisin lisääntyi	67
❖ Lintsaaminen vähentyi	67
❖ Humalajuominen vähentyi	67
❖ Ruutuaika arkipäivisin vähentyi	67

Huolen aiheet

❖ Fyysistä uhkaa koettiin yleisemmin	67
❖ Vanhemmat tiesivät huonommin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan	67
❖ Oppilaitoksen työilmapiiri heikkeni	67
❖ Opiskeluun liittyvät vaikeudet lisääntyivät	67
❖ Tietoisuus tavoista vaikuttaa oppilaitoksen asioihin vähentyi	67
❖ Koettu terveydentila heikkeni	67
❖ Useiden oireiden kokeminen päivittäin lisääntyi	67
❖ Koululounaan syöminen päivittäin vähentyi	67
❖ Päivittäin koettu väsymys lisääntyi	67

Ilon aiheet: kaikki oppilaitokset

	8. ja 9.lk / % osallistuneista kunnista	Lukio 1.ja 2. lk	Ammatillinen oppilaitos
❖ Tietoisuus tavoista vaikuttaa koulun asioihin lisääntyi	67	44	33
❖ Humalajuominen vähentyi	62	44	67
❖ Vanhemmat tiesivät paremmin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan	52	25	33
❖ Kuulluksi tuleminen koulussa lisääntyi	52	50	33
❖ Koulun fyysiset työolosuhteet koettiin paremmiksi	48	56	0
❖ Aamupalan syöminen arkisin lisääntyi	43	25	0
❖ Vanhempien tupakointi vähentyi	38	44	67
❖ Koulun työilmapiiri parani	38	31	0
❖ Koulupsykologin vastaanotolle pääsy koettiin helpommaksi	38	69	33
❖ Perheen yhteinen ateriointi iltaisin lisääntyi	33	19	67
❖ Koulukiusatuksi joutuminen vähentyi	33	13	0
❖ Hampaiden harjaamistottumukset paranivat	33	44	67

Elämän tähden

Huolen aiheet: kaikki oppilaitokset

	Ammatillinen oppilaitos	8. ja 9.lk / % osallistuneista kunnista	Lukio 1.ja 2. lk/ % osallistuneista kunnista
❖ Fyysistä uhkaa koettiin yleisemmin	67	24	6
❖ Vanhemmat tiesivät huonommin lapsensa viikonloppuiltojen viettopaikan	67	10	6
❖ Oppilaitoksen työilmapiiri heikkeni	67	29	13
❖ Opiskeluun liittyvät vaikeudet lisääntyivät	67	33	13
❖ Tietoisuus tavoista vaikuttaa oppilaitoksen asioihin vähentyi	67	10	6
❖ Koettu terveydentila heikkeni	67	5	6
❖ Useiden oireiden kokeminen päivittäin lisääntyi	67	14	13
❖ Koululounaan syöminen päivittäin vähentyi	67	38	25
❖ Päivittäin koettu väsymys lisääntyi	67	19	6 ¹

Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation painopisteet 2013 - 2016

2013 Kuntien hyvinvointikertomustyön tukeminen, sähköisen hyvinvointikertomustyökalun käyttöönotto
(4. Hyvinvointityön rakenteiden vahvistaminen)

2014 Alueellisten ravitsemus- ja terveystilasuunnitelmien laatiminen ja toimeenpano (1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen vaikuttamalla suurten kansantautien esiintyvyyteen)
ja Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aseman vahvistaminen sisäisen turvallisuuden suunnittelussa
(2. Yhteisöllisyys, syrjäytymisen vähentäminen ja sisäinen turvallisuus)

2015 Elintapaohjauksen tehostaminen
(1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen vaikuttamalla suurten kansantautien esiintyvyyteen)

2016 Sisällytetään kaikilla tasoilla johtamiseen ravitsemus ja liikunta osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä
(3. Viestintä)

2013, 2014, 2015, 2016 Terveyden ja hyvinvoinnin brändääminen kaikkia väestöryhmiä kiinnostavaksi tuotteeksi
(3. Viestintä)

Kuntakierroksen ohjelma, kesto 1h30min

	Käsiteltävät asiat	Vastuuhenkilö
1	Kokouksen avaus	Kunnanjohtaja
2	Pirkanmaan alueellinen terveystuokuntasuunnitelma <i>Vastuuorganisaatioiden esitykset</i>	Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Pshp Hämeen Liikunta ja Urheilu UKK-instituutti
3	Pirkanmaan alueellisen terveystuokuntasuunnitelman hyödyntäminen kunnassa	Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Pshp Hämeen Liikunta ja Urheilu UKK-instituutti
4	Muut mahdolliset asiat	
5	Kokouksen päättäminen	Kunnanjohtaja

Kuntakierros 10.2. – 15.4.2014

OSALLISTUJA	EDUSTUS TILAISUUKSISSA		n
Kaupungin-/ kunnanjohtaja	17 / 24 kuntaa	73 %	17
Keskushallinto muu	14/ 21 tilaisuutta	67 %	35
Sivistystoimi	17/ 21	81 %	49
Sosiaali- ja terveystoimi	21 / 21	100 %	98
Tekninen toimi	10 / 21	48 %	28
Liikunta, vapaa-aika, nuorisopalvelut	20 / 21	95 %	31
Luottamushenkilöt	17 / 21	81 %	36
Järjestöt, 3. sektori	16 / 21	76 %	49
Yksityissektori	12 / 21	57 %	23
Yksittäiset kuntalaiset	3 / 21	14 %	5
Media	7/ 21	33 %	8
Yhteensä			379

Kunnan tavoitteena

Seuranta

Lisätä

- terveyden kannalta riittävästi liikkuvien määrää
- tietoa terveystiikunnan määrän ja laadun muutoksista sekä ikäryhmän terveydentilasta
- kuntajohdon tietoutta liikunnan merkityksestä kuntalaisten terveyteen, tasa-arvoon ja osallisuuteen

Vahvistaa

- hallinnonalojen yhteistyötä
- eri toimialojen päätöksentekoa terveystiikunnan edistämiseksi
- liikunnan osuutta kuntastrategiassa

Mahdollistaa

- eri toimijoiden resurssit liikunnan edellytysten luomiseen
- liikuntakalenterin kokoaminen joka vuosi

- Kunnan omat selvitykset ja kyselyt
- Kunnan toiminta- ja talous-suunnitelma
- Kunnan hyvinvointikertomus
- Kunnan terveydenedistämistäktiivisuus (TEAviisari)
- Kouluterveyskysely (THL)
- Aikuisväestön terveystiikntäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus
- Eläkeikäisen väestön terveystiikntäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus
- Alueellinen terveys ja hyvinvointi (ATH) -tutkimus
- HEAT -mittari

4.2 Lapset ja nuoret 7-17 v.

Taulukko 4.2 Lasten ja nuorten (7-17 v.) terveystoiminnan edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	SEURANTA
Luo da liikkumista edistävä ympäristö ja korostaa arkiliikunnan tärkeyttä	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään lähiliikuntapaikkoja ja poistetaan mahdollisia olemassa olevia arkiliikunnan esteitä Pyydetään lapset mukaan suunnittelemaankoulun pihaa Varmistetaan lähiliikuntapaikkojen esteettömyys ja saavutettavuus Kannustetaan liikkumaan koulumatka pyöräillen tai kävellen Varmistetaan kouluteiden turvallisuus 	TEKNINEN TOIMI Teknisen toimen johtaja OPETUSTOIMI Rehtori ja koko henkilökunta	<ul style="list-style-type: none"> Lähiliikuntapaikkojen käyttöaste Tyytyväisyys lähiliikuntapaikkoihin -kysely Kouluun kävelvien ja pyöräilevien määrä Pyöräkäytön määrä
Lisätään liikuntaneuvontaa ja ohjausta liikunnan pariin	<ul style="list-style-type: none"> Pidetään terveystoiminta-aiheisia tunteja Annetaan terveystoimintaneuvontaa koulussa Lisätään terveydenhoitajien tietoutta liikuntapalveluista Annetaan terveystoimintaneuvontaa terveydenhoitajan luona kouluissa: esim. Neuvokas perhe (Sydänliitto) 	OPETUSTOIMI Terveystiedon opettaja TERVEYSTOIMI Terveydenhoitaja	<ul style="list-style-type: none"> Kouluterveyskysely: liikunnan osuus Otettiin materiaali käyttöön ja miten soveltuu käytäntöön
Tehdä liikkumisesta osa koulun kulttuuria	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitellaan koulun liikuntapäiviä nuorten kanssa Mahdollistetaan oppilaiden toivomia liikuntatunteja Kouluilla on tarvittaessa mahdollisuus soveltavan liikunnan konsultointiin Oppilaskunnille mahdollisuus lisätä liikuntaa koulutiloissa ja koulujalla Kannustetaan liikkumaan välitunneilla Järjestetään välituntiliikuttaja-koulutusta yläkouluikäisille Käytetään Kasit liikkeelle ja Liikkuva koulu -hankkeiden materiaaleja 	OPETUSTOIMI Rehtori OPETUSTOIMI Liikunnanopettaja 3. SEKTORI Paikallisyhdistysten johto LIIKUNTATOIMI Liikuntatoimen johtaja	<ul style="list-style-type: none"> Move -fyysisen toimintakyvyn seuranta oppilaille Kouluterveyskysely: liikunnan osuus TEAvisan koulujen terveyden edistämistä aktiivisuuden mittarina
Lisätään liikuntamahdollisuuksista ja urheiluseuroista tiedottamista	<ul style="list-style-type: none"> Kootaan liikuntakalenteri kunnan verkkosivuille: liikuntamahdollisuudet sekä salivuorojen varaus Tuodaan urheiluseurat näkyviksi Järjestetään perheliikuntatapahtumia ja -ryhmiä kaikenikäisille 	LIIKUNTATOIMI Liikuntatoimen sihteerit 3. SEKTORI Paikallisyhdistysten johto	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan verkkosivuille Kyllä / Ei palaute sivujen toimivuudesta Liikuntasalien ja -paikkojen käyttöaste
Lisätään liikuntaharrastuksia erityisesti vähän liikkuvilla	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan Liikuntapassi -malli käyttöön (liikuntakerroista saa merkinnän passiin) Järjestetään liikunnallinen iltapäiväkerho Annetaan vapaita "höntsyyvoroja" kuntalaisille Tuodaan liikuntajärjestöjä, urheiluseuroja ja muita liikunnan toimijoita (mm. kansanterveys- ja vammaisjärjestöt) näkyvämmiksi 	SIVISTYSTOIMI Rehtorit LIIKUNTATOIMI Liikuntatoimen johtaja 3. SEKTORI Paikallisyhdistysten johto	<ul style="list-style-type: none"> Tyytyväisyys lähiliikuntapaikkoihin -kysely Liikunta- ja urheiluseurojen toimintaan osallistuvien suhteellinen määrä

Taulukko 4.4 Ikäihmisten (65 +) terveysliikunnan edistäminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	SEURANTA
Luo da liikkumista edistävä ympäristö ja korostaa arkiliikunnan tärkeyttä	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään lähiliikuntapaikkoja ja poistetaan mahdollisia olemassa olevia arkiliikunnan esteitä Varmistetaan esteetön ympäristö liikkumiseen: valaistus, lumi, jne. Huolehditaan kevyen liikenteen väylien kunnosta Ylläpidetään ja kunnostetaan luistelu- ja hiihtopaikkoja Mahdollistetaan luontoliikuntaympäristöjen käyttäminen ja huomioidaan niiden saavutettavuus Laitetaan penkkejä kävelylenkin varrelle 	TEKNINEN TOIMI Teknisen toimen johtaja	<ul style="list-style-type: none"> Lähiliikuntapaikkojen käyttöaste Tyytyväisyys lähiliikuntapaikkoihin
Lisätä liikuntamahdollisuuksista tiedottamista	<ul style="list-style-type: none"> Mainostetaan seniorien liikuntaryhmiä Kootaan kunnan verkkosivuille liikuntakalenteri Mahdollistetaan salivuorojen helppo varaus Kootaan yllä olevat tiedot myös viikkosen muotoon Laitetaan kunnan verkkosivuille sähköinen liikuntapiirakka 	LIIKUNTATOIMI Liikunta sihteeni 3. SEKTORI Paikallisjärjestöjen johto	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan Internet-sivuille palaute sivujen toimivuudesta Liikuntasalien ja -palvelujen käyttöaste Tyytyväisyys liikuntapalveluihin
Taata liikuntamahdollisuudet kaikille	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään halukkaille lisää monipuolisia liikuntaryhmiä: mm. tasapaino- ja ketteryysliikuntaryhmiä, tanssiryhmiä ja ulkoiluryhmiä sekä mahdollisuutta ulkoilla Perustetaan ohjatun harjoittelun seniorikuntosaleja Taataan alennetut hinnat kaikissa liikuntapalveluissa Järjestetään kuljetukset liikuntapalveluihin Varmistetaan liikunnallisen kuntoutuksen saavutettavuus Liikuntaneuvortakoulutusta vanhustyön työntekijöille palvelutaloihin, laitoksiin ja avopalveluihin/kotipalveluihin Koulutetaan vanhuksia toistensa vertaisohjaajiksi 	3. SEKTORI Paikallisjärjestöjen johto LIIKUNTATOIMI Liikunta sihteeni Palveluja tarjoavat tahot TERVEYSTOIMI Kotihoidon johtaja SOSIAALITOIMI Vanhustyön johtaja	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntasalien ja -palvelujen käyttöaste Tyytyväisyys liikuntapalveluihin Ikäihmisten toimintakyky (kotona tai palvelutaloissa)
Lisätä liikuntaneuvontaa ja liikunnan terveyshyödyistä tiedottamista	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan liikunta puheeksi jokaisella käynnillä Otetaan liikkumisresepti käyttöön Viedään ruokapalvelun mukana kotiin liikuntaohje Perustetaan terveyskioski erityisesti vähänliikkuville Laitetaan tietoisuuksia liikunnan hyödyistä paikallismediaan (lehdet, radio, järjestöjen lehdet, verkkosivut, Some ym.) Hyödynnetään tiedottamisessa esim. Terveyskioski- tai Liikkujan Apteekki-konseptia 	TERVEYSTOIMI Kotihoidon johtaja SOSIAALITOIMI Vanhustyön johtaja LIIKUNTATOIMI Liikunta sihteeni 3. SEKTORI Paikallisjärjestöjen johto	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisreseptin käyttöaste Fyysisen aktiivisuuden määrä

Pirkanmaan alueellinen terveystuennasuunnitelma

YHTEENVETOA KESKUSTELUISTA JA TYÖPAJOISTA

TERVEYSLIIKUNNAN HAASTEET

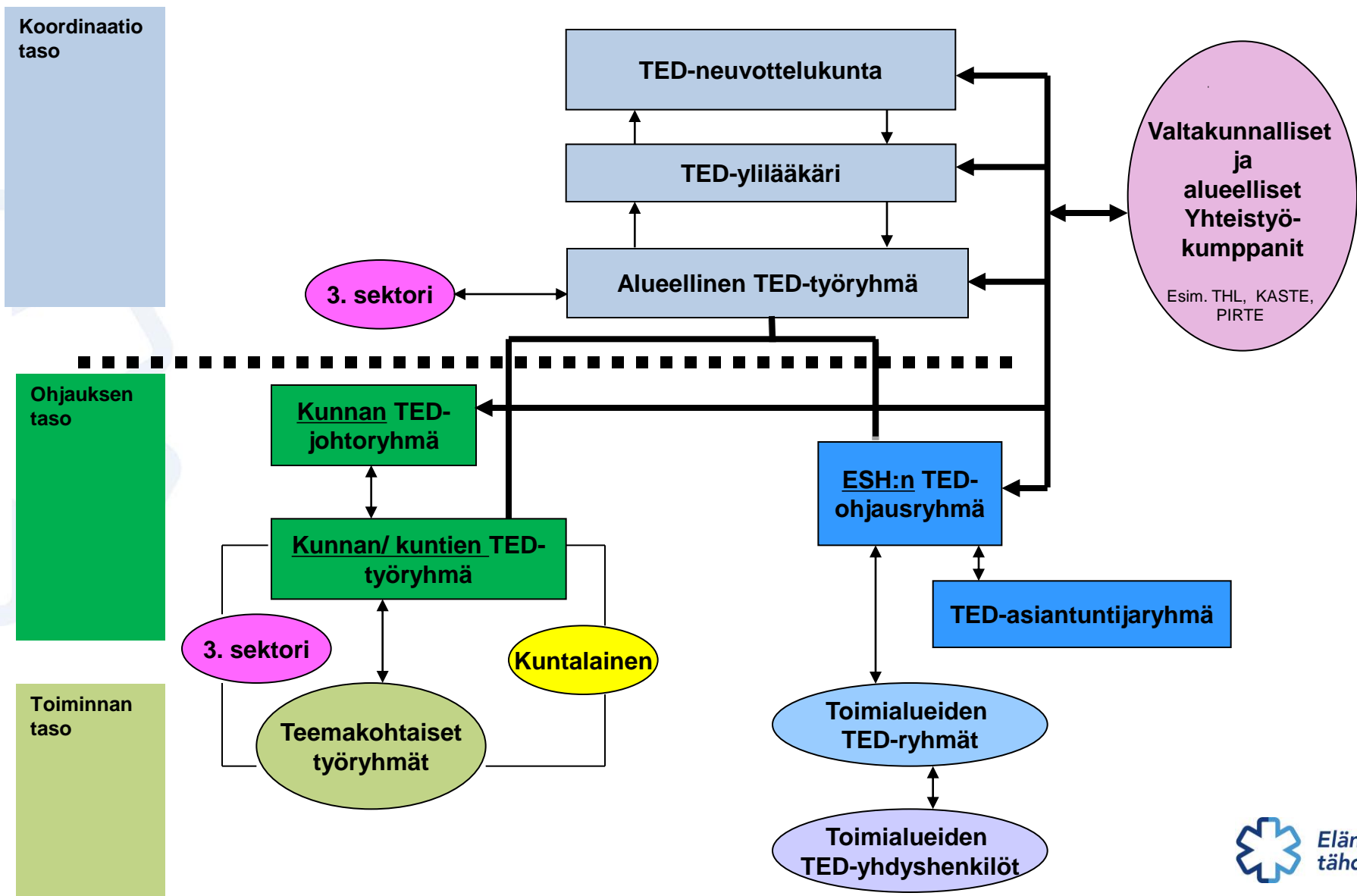
- Aktivointi, kuntalaisten omavastuu
  - Polarisaatio
  - Vanhempien aktivointi -> lapset, nuoret
  - Liikunta päiväkotiin ja kouluun
  - Ikäihmiset
  - Tavoittaminen
- Liikenne, rakentaminen, liikuntapaikat
  - Kunnossapito, lähiliikuntapaikat
  - Kaupunkisuunnittelu autojen ehdoilla
  - Sisäliikuntapaikat, tasapuolisuus
- Ammattihenkilöt
  - Motivointi liikkumiseen, tietämättömyys
- Tiedonkulku
  - Kunnan eri toimialojen välillä
  - Kunnassa tarjolla olevat liikuntapalvelut
- Seuratoiminta ja muu yhteistyö
  - Yhteistyö seurojen ja kunnan välillä
  - Matalan kynnyksen paikkojen puute
  - Ohjaajien puute

MITÄ HAASTEISIIN VASTAAMINEN VAATII?

- Aktivointi, kuntalaisten omavastuu
  - Asenteet, arkiliikunta
  - ”Avoin kirjasto”, jossa liikuntavälineitä
- Liikenne, rakentaminen, liikuntapaikat
  - Kaikessa rakentamisessa huomioitava liikunta
  - Kevyen liikenteen väylät: penkit, kunnossapito
- Ammattihenkilöt
  - Liikuntaresepti ja liikuntaneuvonta
  - Luottamus- ja virkamiesjohdon sitoutuminen
  - Resurssit
- Tiedonkulku
  - Tiedottamista, media, brändääminen
  - Liikuntatarjotin
- Seuratoiminta ja muu yhteistyö
  - Yhteistapaamiset : kunta ja seurat
  - ”Höntsilylle” mahdollisuuksia
  - Lasten ja vanhempien samanaikainen liikuttaminen

Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation organisaatio

Toimeenpanosuunnitelma

2.

1. Alueellinen koordinaatio

2. Kunnat

- 2.1 Terveyden edistämisen vastuutahojen määrittely
- 2.2 Hyvinvointikertomustyön käynnistäminen
- 2.3 Alueellisen ravitsemussuunnitelman käsittely ja toimenpiteistä päättäminen
- 2.4 Terveysliikunnan mahdollisuuksien lisääminen
- 2.5 Perustetaan teemakohtaisia moniammatillisia työryhmiä
- 2.6 Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakoarviointimenettelyn käyttöönotto
- 2.7 Yhteistyö järjestöjen, kuntalaisten ja kolmannen sektorin kanssa
- 2.8 Hyvien käytäntöjen etsiminen
- 2.9 Henkilöstön menetelmäosaamisen lisääminen

3. Perusterveydenhuolto

- 3.1 Käytännön terveyden edistämistyö
- 3.2 Alueellisten hoitoketjujen käyttöönotto
- 3.3 Alueellisessa ravitsemussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden käynnistäminen
- 3.4 Terveyttä edistävä liikunta mukaan potilaan ohjaukseen
- 3.5 Potilaan omahoidon tukeminen
- 3.6 Systemaattiset kirjaamiskäytännöt
- 3.7 Henkilökunnan menetelmäosaamisen lisääminen

4. Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

- 4.1 Elämäntapasairauksien ehkäisyhankkeen mallien systemaattinen käyttöönotto
- 4.2 STESO-verkoston standardien systemaattinen käyttöönotto
- 4.3 Alueellisessa ravitsemussuunnitelmassa esitettyjen keinojen systemaattinen käyttöönotto
- 4.4 Terveyden edistämisen ohjausryhmä ja – koordinaattori erikoissairaanhoidon
- 4.5 Henkilökunnan menetelmäosaamisen tukeminen sekä potilaiden omahoidon tukeminen